

Izjava za javnost ob 25. novembru Mednarodnem dnevu boja proti nasilju nad ženskami

Generalna skupščina ZN je leta 1993 sprejela Deklaracijo o odpravi nasilja nad ženskami, ki je prvi mednarodni instrument človekovih pravic, ki se ukvarja izključno z vprašanjem nasilja nad ženskami. Nasilje nad ženskami opredeljuje kot vsako nasilno dejanje, ki temelji na spolu in ki povzroči ali bo verjetno povzročil telesno, spolno ali duševno škodo ali trpljenje žensk. Leta 1999 je razglasila še Resolucijo o Mednarodnem dnevu za odpravo nasilja nad ženskami, v kateri določa 25. november za Mednarodni dan za odpravo nasilja nad ženskami ter vabi vlade in organizacije po vsem svetu naj na ta dan organizirajo aktivnosti za ozaveščanje javnosti o problematiki nasilja nad ženskami.

Ob mednarodnih Dnevih boja proti nasilju nad ženskami ponovno opozarjamo na pereč problem nasilja nad ženskami v kontekstu nasilja v vseh sferah družbe. Pomembno se nam zdi pojem nasilja v družini, nasilja nad ženskami in nasilja v intimno partnerskih odnosih postaviti v kontekst t.i. strukturnega nasilja. Strukturno nasilje opredeljujemo kot nasilje, ki ga povzročajo ekonomske in družbene nepravilnosti. Slednje pomeni bistveno nižji življenjski slog večkratno socialno izključenih družbenih skupin, ki so kot take odrinjene na rob družbe. Pripadniki marginaliziranih družbenih skupin imajo bistveno manj priložnosti v življenju. Strukturno nasilje se po pojavlja globalno, torej na makro nivojih kot tudi na mezo kot tudi mikronivojih, t.j. tako na mednarodni, državni in lokalni ravni, zanj je značilno, da ne moremo natančno določiti povzročitelja nasilja.

V zadnjih letih so se globalni družbeni premiki, vključno z izzivi pandemije, vojnami in podnebnimi krizami, še dodatno odrazili na povečanju tveganj za nasilje v družini. Ženske in dekleta so v neenakih razmerah pogosto najbolj ranljive tarče različnih oblik nasilja – fizičnega, psihičnega, ekonomskega in tudi digitalnega. Ne glede na dojetje vloge ženske v posamezni družbi oz. kulturi, se moramo zavedati, da nasilje povzroča nepopravljivo škodo, ki vpliva na generacije ljudi, še zlasti na zdravje žensk in otrok, ki doživljajo nasilje. Zato po tem vprašanju govorimo o veliki družbeni odgovornosti.

Z zavedanjem, da nasilje ne sme postati del našega vsakdana, posebej opozarjamo na nasilje v družini in nasilje nad ženskami. Gre za intimno partnersko nasilje, ki prizadene vse sloje družbe, ne glede na geografske, kulturne ali socialne okoliščine. Nasilje nad ženskami ni le osebni, temveč globalni problem, ki zahteva kolektivno ukrepanje in trajno zavzemanje za zaščito človekovih pravic. Gre za nasilje v prostoru, kjer naj bi se človek počutil najbolj varnega, sprejeta in mirnega – doma, za štirimi stenami. Njegova posebnost je, da ne poteka v javnosti, ampak je očem skrito in kot tako še posebej nevarno.

V kontekstu digitalizacije in vse večje vloge IT-tehnologij opažamo, da se povečuje uporaba sodobnih tehnologij za nadzor in ustrahovanje žrtev nasilja. S pomočjo družbenih omrežij in aplikacij se povzročitelji nasilja pogosto poslužujejo tehnik nadziranja, sledenja in nadlegovanja žrtev. To ustvarja dodatne oblike stresa, izolacije in nemoči, saj tehnologija omogoča spremljanje vsakega koraka žrtve, pogosto brez njenega vedenja.

Zavedati se moramo, da digitalno nasilje ni nič manj škodljivo kot fizično. Vsak nadzor nad komunikacijo, omejevanje dostopa do spleta ali prisiljevanje k deljenju osebnih podatkov lahko močno vpliva na psihološko stanje žrtev. Družbena omrežja, ki naj bi bila prostor povezovanja in izražanja, se prepogosto sprevržejo v orodje za ustrahovanje in izolacijo.

Pomembno je, da kot družba spodbujamo odgovorno uporabo tehnologije in hkrati oblikujemo varnostne mehanizme za zaščito žrtev. Država, organi pregona in socialni sistemi morajo sodelovati pri razvijanju strategij za prepoznavanje in preprečevanje digitalnega nasilja. Nujno je, da okrepimo ozaveščanje o nevarnostih, ki jih prinaša neodgovorna uporaba tehnologij, ter hkrati nudimo podporo tistim, ki se znajdejo pod digitalnim nadzorom.

V Centrih za socialno delo (CSD) si prizadevamo za vzpostavitev varnega okolja, kjer bodo žrtve deležne celovite zaščite in podpore, tudi pred nevarnostmi, ki jih prinaša digitalni svet. Spodbujamo vse ženske, ki se soočajo z nasiljem, naj poiščejo pomoč in zavedanje, da niso same. V tem boju je pomembno, da združimo moči in ustvarimo družbo brez nasilja, kjer tehnologija služi kot orodje za krepitev svobode, ne za njeno omejevanje. CSD je institucija, s katero bodo žrtve v postopku zaščite največ sodelovale, bodisi pri posredovanju ustreznih informacij, bodisi pri usmeritvah in pomoči pri vključitvah v ustrezne oblike pomoči. Skupaj z žrtvami se naredi oceno ogroženosti in varnostni načrt, ugotavlja se potrebo po takojšnjih ukrepih za zaščito žrtev in zaščito mladoletnih otrok. CSD opravlja tudi naloge dela s povzročitelji z namenom preprečevanja nasilja v družini.

Dnevi boja proti nasilju nad ženskami nas opominjajo, da nasilje nima mesta v nobeni obliki – niti v fizičnem, niti v digitalnem svetu. Skupaj moramo ustvariti pogoje za svet, kjer bo vsaka ženska lahko svobodna in varna.

Bela pentlja je močan simbol boja proti nasilju nad ženskami. Predstavlja upanje, solidarnost in ozaveščanje o problematiki nasilja, ki ga doživljajo ženske po vsem svetu. Uporablja se s ciljem spodbujati družbo, da se aktivno bori proti temu nasilju, in da podpira žrtve. Bela barva simbolizira mir in nedolžnost, zato je izbira te barve še posebej pomenljiva v kontekstu nasilja nad ženskami. Skozi akcije in dogodke, ki vključujejo belo pentljo, se poudarja pomembnost izobraževanja, dialoga in skupne odgovornosti za preprečevanje nasilja ter zaščito pravic žensk.

Prijavo nasilja v družini lahko podate po telefonu, po e-pošti ali tako, da se osebno zglasite na najbližji Policijski postaji, Centru za socialno delo ali Okrožnem tožilstvu. Prijavo nasilja lahko podate osebno na policijski postaji, preko klica na **113** ali anonimno na [080 1200](tel:0801200).

Člani aktiva za preprečevanje nasilja v družini, ki deluje v okviru Skupnosti CSD Slovenije